

Rek. 3/2017/välfärd D 2017

Tidigare nummer	A 1714/velfærd
Behandlas i	Utskottet för välfärd i Norden

Utskottet för välfärd i Nordens betänkande över
Norden i samlet kamp mod antimikrobiel resistens

Förslag

Utskottet för välfärd i Norden föreslår att

Nordiska rådet lägger meddelandet om Rek. 3/2017 till handlingarna och *avvaktar politisk dialog*.

Bakgrund

Rekommendationen har följande formulering:

Nordisk råd rekommenderer Nordisk ministerråd

at støtte op om Nordisk Råds hvidbog; "Norden i samlet kamp mod antimikrobiel resistens" både politisk ved at initiere de konkrete tiltag, og økonomisk ved at afsætte nødvendige midler til at realisere målene.

at udbrede Nordisk Råds hvidbog; "Norden i samlet kamp mod antimikrobiel resistens" til relevante samarbejdsfora på nordisk, europæisk og internationalt plan.

Meddelande från Nordiska ministerrådet**Första att-satsen:**

Nordiska ministerrådet har valt att prioritera samarbetet mot antimikrobiell resistens (AMR) och har som ett led i detta etablerat två tvärssektoriella nordiska arbetsgrupper för att stötta arbetet med att hindra spridningen av resistens i Norden och globalt. En nordisk strategigrupp är etablerad vars syfte är att använda det nordiska samarbetet för att stötta det internationellt koordinerade arbete som pågår i EU, WHO (Världshälsoorganisationen), FAO (Förenta Nationernas livsmedels- och jordbruksorganisation), OIE (Världsoorganisationen för djurhälsa) och att stötta det gemensamma nordiska arbetet om antimikrobiell resistens. Gruppen ska bland annat fungera som länk mellan experter och den politiska nivån i de nordiska länderna.

En nordisk expertgrupp mot AMR tillsattes av Ministerrådet redan under 2014 och har i ljuset av etableringen av strategigruppen fått ett reviderat mandat. Expertgrup-

pen ska bland annat diskutera ämnen som utpekats av strategigruppen mot antimikrobiell resistens och identifiera områden samt främja initiativ där det finns mer värde av nordiskt samarbete.

Ministerrådet välkomnar och delar Rådets engagemang vad gäller att minimera spridningen av antimikrobiell resistens. Ett engagemang som bl.a. kommer till uttryck i den aktuella rekommendationen från Rådet till Ministerrådet.

I den vitbok som Nordiska rådet genom sin rekommendation ber Ministerrådet att stötta, förespråkar man en övergripande nordisk handlingsplan mot AMR, samt en rad rekommenderade initiativ för att uppnå målsättningar i en sådan handlingsplan. I detta sammanhang är det viktigt att beakta att flera initiativ och aktiviteter redan pågår på internationellt plan med aktivt engagemang från de nordiska regeringarna.

Genom WHO finns en global handlingsplan mot AMR som de nordiska länderna åtagit sig att följa och inom EU pågår en process för att etablera en ny handlingsplan mot AMR. Nationella handlingsplaner ska utformas så att de är i överensstämmelse med dessa internationella riktlinjer. I arbetet med att utforma nationella handlingsplaner har den nordiska strategigruppen också bidragit till erfarenhetsutbyte mellan de nordiska länderna. Utöver dessa handlingsplaner finns ett antal andra pågående initiativ som bör beaktas.

På temat upplysningskampanjer om AMR har det norska ordförandeskapet tagit initiativ till ett projekt i Ministerrådet där de nordiska hälsomyndigheterna, i tätt samarbete med djurhälsomyndigheterna, utnyttjar varandras erfarenheter vad gäller kommunikationsarbete om antibiotikaanvändning som har genomförts nationellt. Det ska mot denna bakgrund utvecklas en gemensam nordisk kampanj som länderna själva kan anpassa och implementera nationellt. Projektets förväntade budget är 2 MDKK (2017-2019). Det pågår även internationella initiativ med kampanjer på temat, exempelvis "World Antibiotic Awareness Week" genom WHO och "European Antibiotic Awareness Day" genom The European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC).

Ministerrådet menar vidare att Norden har en viktig roll i att sprida nordiska erfarenheter och bäst praxis till samarbetsparter utanför Norden. Så sker exempelvis i anslutning till ministerrådsmötet i MR-FJLS i juni då det arrangeras en konferens på temat "One Health och AMR" med deltagande från bl.a. Storbritanniens Chief Medical Officer Sally Davies samt EU-kommissionär Vytenis Andriukaitis.

Nordiskt samarbete mot AMR bör samtidigt bygga vidare på existerande initiativ och aktiviteter på europeisk och global nivå för att säkerställa ett effektivt bruk av resurser samt för att främja synergi. Här kan exempelvis nedstående internationella samarbeten och initiativ beaktas i relation till de aktuella förslagen i Nordiska rådets vitbok.

Vad gäller forskning och utveckling, som är en del i flera av vitbokens förslag, kan det konstateras att 22 länder inklusive 4 nordiska länder redan ingår i "Joint Programming Initiative on AMR" (JPIAMR) som planerar och implementerar transnationella forskningsprogram på området.

Ministerrådet konstaterar att vitboken även förespråkar etableringen av ett nytt nordiskt institut och en online-databas på det mikrobiologiska området. Det är även i detta sammanhang viktigt att beakta internationella initiativ. WHO har exempelvis valt att lokalisera två internationella samarbetsorgan mot AMR i Norden: i Sverige finns WHO:s Collaborating Centre for Antimicrobial Resistance Containment som ska stötta länder att bygga kapacitet för att begränsa AMR. Här ingår bland annat implementeringen av Global AMR surveillance system (GLASS) vilket ska harmonisera insamling, analys och delning av AMR data. WHO:s Collaborating Centre for Antimicrobial Resistance in Foodborne Pathogens and Genomics är även etablerat i Norden, vid Danmarks Tekniske Universitet.

I första att-satsen rekommenderas Ministerrådet att stötta Nordiska rådets vitbok "Norden i samlet kamp mot antimikrobiell resistens" både politiskt genom att initiera de konkreta initiativen, och ekonomiskt genom att avsätta nödvändiga medel till att realisera målen.

Med utgångspunkt i att nordiskt samarbete mot AMR bör bygga vidare på existerande europeiska och globala aktiviteter ämnar Ministerrådet be den nordiska strategigruppen mot AMR, i samarbete med den nordiska expertgruppen, att behandla Nordiska rådets vitbok och dess förslag vidare. För att finansiera eventuella initiativ som därefter föreslås av strategigruppen är där sedan tidigare medel avsatta i Ministerrådets budget för hälsosamarbetet, härunder samarbetet mot antimikrobiell resistens. MR-5 har till Ministerrådets budgetanvisningar 2018 föreslagit att den aktuella budgetposten 3-4311 utökas med 2.000 TDKK och att det därmed avsätts 3.287 TDKK årligen till nya initiativ angående hälsosamarbetet.

Andra att-satsen:

Genom en sådan behandling av Nordiska rådets vitbok bedömer Ministerrådet att även rekommendationens andra att-sats tillmötesgår, vad gäller att sprida vitboken till relevanta samarbetsfora på nordiskt plan genom expert- och strategigrupperna. Grupperna och gruppernas medlemmar kan också sprida Nordiska rådets vitbok i i internationala fora när detta är relevant. Eftersom vitboken i sin helhet utgör initiativ som beslutats och tagits fram av Nordiska rådet anser Ministerrådet att det är upp till Nordiska rådet själva att avgöra spridningen utöver detta.

Nordiska ministerrådet anser därmed att rekommendationen delvis är uppfylld.

Utskottets synpunkter

Utskottet för välfärd i Norden och Utskottet för ett hållbart Norden utarbetade rekommendationen 3/2017 i samarbete, varför även Utskottet för ett hållbart Norden bidragit med sina synpunkter vad gäller Nordiska ministerrådets svar:

Meddelelsen er meget begrenset i substans i forhold til Hvitbokens mange konkrete anbefalinger. Konkret har Ministerrådet kun kortfattet behandlet halvdelen av de 12 anbefalinger som finnes i Nordisk råds Hvitbok. Noen av anbefalingene (4, 5, 6, 9 og 10) behandles overhodet ikke. Anbefalingen om å utvikle en handlingsplan for det nordiske samarbeidet for å bekjempe antimikrobiell resistens (anbefaling 12) imøtekommes ikke, tilsynelatende med henvisning til at nasjonale planer, EUs plan og WHO's plan er dekkende for behovet for handlingsplaner. Utvalget mener at nordisk samarbeid i kampen mot antibakterielle resistens vil være tjent med en handlingsplan som følges opp gjennom regelmessig rapportering.

Utvalget ser positivt på at Nordisk ministerråds Strategigruppe og Ekspertgruppe, organer som Ministerrådet har opprettet for å arbeide med antimikrobiell resistens, skal fortsette med å behandle anbefalingene i Hvitboken fra Nordisk råd. Derfor er det grunn til å forvente at det vil komme konkret oppfølging på flere av Hvitbokens anbefalinger fremover.

For å bidra til fortsatt politisk fokus på nordisk samarbeid i kampen mot antibiotikaresistens anbefaler Holdbarhetsutvalget at rekommandasjonen opprettholdes, og det etterlyses en redegjørelse og politisk dialog med Nordisk ministerråd om oppfølgingen, for eksempel i forbindelse med temasesjonen i 2018.

Utskottet för välfärd i Norden instämmer i Utskottet för ett hållbart Nordens synpunkter och tillför följande:

Nordiska rådet har länge betonat vikten av nordiskt samarbete i kampen mot antibiotikaresistens och Utskottet för välfärd i Norden ser därför positivt på de insatser som redan igångsatts vad gäller folkupplysningskampanjer (förslag 7), och den viktiga uppföljningen av förslag 11 om Norden som drivkraft i det internationella samarbetet. Vidare är det glädjande att notera det nordiska erfarenhetsutbytet som genomförts i samband med framtagande av nationella handlingsplaner, men dessvärre finns inga planer om en nordisk handlingsplan (förslag 12).

Utskottet noterar att Ministerrådet inte har tagit ställning till förslagen om förebyggande av smittofara och spridning av behandlingskrävande infektioner (nr 4), användningen av vacciner inom jordbruk, djurproduktion och akvakulturer (nr 5), och det står ingenting om förslag 6, incitament till utveckling av ny antibiotika och vacciner, något som också efterlystes i Könbergrapporten om framtidens nordiska hälsosamarbete.

Nordiska ministerrådets svar förhåller inte sig heller till förslag 9 om en prioriterad lista över farliga patogener och gemensamma inköp av särskilt viktig antibiotika eller förslag 10 om koordinering av livsmedelskontroll och arbetsfördelning mellan de nationella myndigheterna i Norden. Vad gäller gemensam nordisk institution och on-line databas (förslag 8), hänvisas det till samarbete med WHO som har fört till upprättande av samarbetsorganisationer både i Sverige och i Danmark, men utöver det förväntas ingen uppföljning.

För övrigt hänvisas främst till att Nordiska ministerrådet ska be den nordiska strategiska arbetsgruppen och expertarbetsgruppen behandla Nordiska rådets vitbok och dess förslag vidare utan att konkretisera detta i detalj. Utskottet anser det därför viktigt att följa upp politiskt för att se vad detta leder till, varför ärendet upprätthålls i avvaktan på ytterligare redogörelse och politisk dialog med ansvarig minister/ministerråd, förslagsvis i samband med Nordiska rådets temasession i april 2018.

Reykjavik, den 20 september 2017

Bente Stein Mathisen (H)

Christian Juhl (EL)

Erlend Wiborg (FrP)

Eva Biaudet (sv)

Jenis av Rana (Mfl.)

Karen J. Klint (S)

Kåre Simensen (A)

Mika Raatikainen (saf)

Ove Bernt Trellevik (H)

Ulf Leirstein (FrP)